

SỞ VĂN HÓA, THỂ THAO & DU LỊCH ĐỒNG NAI
BAN QUẢN LÝ DI TÍCH - DANH THẮNG

915.977 5

ĐC

D 107 TH

Danh thắng Đồng Nai

ĐỒNG NAI, 2013

Danh thắng
Đồng Nai

SỞ VĂN HÓA, THỂ THAO & DU LỊCH ĐỒNG NAI
BAN QUẢN LÝ DI TÍCH - DANH THẮNG

915.977

D 107

Danh thắng Đồng Nai

2014/HĐC/VV 901

THƯ VIỆN
TỈNH ĐỒNG NAI

ĐỒNG NAI, 2013

130151

MỤC LỤC

Bửu Phong cổ tự	10
Cảnh đẹp thác Mai	14
Cảnh đẹp Vườn quốc gia Cát Tiên	20
Công viên Hòa Bình	36
Cù lao Ba Xê	38
Cù lao Phố	40
Danh thắng Bửu Long	44
Danh thắng Đá Ba Chồng	50
Danh thắng Đồi Đá Dựng	52
Danh thắng Hang Dơi	56
Đảo Dừa Lửa	58
Độc đáo Bò cạp vàng	60
Đồi Sơn Thủy - Cẩm Mỹ	62
Hệ thống di tích Chiến khu Đ ở Đồng Nai	66
Hồ Đa Tôn	70
Hồ Gia Ui	72
Hồ Núi Le	74
Hồ Trị An	76
KDL Sinh thái CLB Xanh	80
KDL Sinh thái Hồ Bà Hào	82
KDL Sinh thái Vườn Xoài	84

KDL Thác Giang Điền	86
Làng bưởi Tân Triều	90
Núi Chứa Chan	92
Rừng Sác Nhơn Trạch -	
<i>Điểm du lịch sinh thái rừng ngập mặn</i>	98
Sân golf Long Thành	100
Sông Đồng Nai	104
Suối Mơ	108
Suối Tre	110
Thác An Viễn	112
Thác Ba Giọt	114
Thác Hòa Bình	118
Thác Ràng	122
Thác Trời	124
Thác Đá Hàn	128
Văn miếu Trấn Biên	130
Vẻ đẹp vườn quê Phú Hội	134

Văn Miếu Trấn Biên

Bửu Phong cổ tự

✍ Phan Thị Thịnh

Bửu Phong cổ tự là một trong bốn ngôi chùa cổ ở Đồng Nai (gồm: Tổ đình Bửu Phong Cổ tự, Tổ đình Đại Giác tự, Tổ đình Long Thiền tự, Tổ đình Kim Quang tự).

Chùa Bửu Phong ghi dấu sự giao thoa văn hóa tín ngưỡng của những lưu dân Đàng Ngoài đầu tiên với cư dân bản địa trong công cuộc mở mang bờ cõi còn tồn tại trên mảnh đất Đồng Nai. Theo truyền tích khai sơn,

10 DANH THẮNG ĐỒNG NAI

chùa do một vị thiền sư pháp hiệu là Bửu Phong vân du, thấy cảnh sắc non nước bình yên thanh tịnh nên dừng chân, lập am cỏ để tịnh tu nên người đời lấy luôn pháp hiệu của vị sư đặt tên cho núi và chùa.

Chùa Bửu Phong tọa lạc trên đỉnh núi Bình Điện, nằm phía tả ngạn sông Đồng Nai, cách thành phố Biên Hòa chừng 2km, núi có độ cao hơn nghìn mét quanh năm có sương trắng phủ lưng chừng... Đại Nam nhất thống chí viết "chùa Bửu Phong nằm trên núi Bửu Phong, trong địa phận thôn Bình Điện thuộc huyện Phước Chính, trong khuôn viên chùa trồng nhiều hoa cỏ, cảnh sắc thanh cao u nhã, phía sau chùa có một cây cổ mai, lá

Đường dẫn lên chùa

dày, cội cần cỗi nhánh tỏa rộng, cứ đến kỳ tháng chạp lại trổ hoa vàng rực, nhưng chiết cành để trồng nơi khác thì không sống. Trong sân chùa tả hữu có đá thanh long, hang bạch hổ theo đúng thuật phong thủy cùng nhiều khối tượng minh họa sự tích Phật tổ. Chùa nằm trên đỉnh núi, phía tây là sông lớn làm hậu vệ cho núi Long Ẩn, quanh năm khói mây man mác, cây cối um tùm là một danh thắng hàng đầu trong tỉnh hạt...". Sách Gia Định Thành Thông Chí của Trịnh Hoài Đức cũng có viết về cảnh sắc của danh thắng Bửu Long: Núi Bửu Long ở phía tây trấn 4 dặm, phía Tây Nam ngó xuống đại giang, hộ vệ sau núi Long Ẩn, suối bầu tắm nhuận, dẫn tưới ruộng nương. Trên núi có chùa Bửu Phong, phía tả có đá long đầu đứng sừng sững, phía hữu có đá thiền sàn la liệt, khói mây man mác, cây cối xum xuê, văn nhân nghiêng bầu vịnh giai tiết, mỹ nữ nổi gót đến hành hương, thật là đệ nhất thắng cảnh của trấn thành vậy.

Du khách ngoạn cảnh chùa, từ giữa lưng chừng núi đã thấy nổi bật lên giữa rừng cây khối tượng đài Tam Thế Phật trang nghiêm thoát tục và một phần mái chùa in bóng trên nền trời trong xanh. Từ chùa nhìn xuống chân núi là những cánh đồng lúa mướt xanh gợn sóng theo từng cơn gió nhẹ và dòng sông Đồng Nai lấp lánh sóng nước màu trắng bạc như vảy rồng. Trong khuôn viên sân chùa là cả một cụm công trình điêu khắc đầy công phu và nghệ thuật. Hòa với những tàng cây cổ thụ, sau những tàng cổ thạch thiền sàng là hàng loạt tác phẩm điêu khắc Phật giáo cùng nghệ thuật khảm sành sứ trên những bức phù điêu, hoa văn trang trí mặt trước của chùa. Trong chánh điện chùa ngoài những bức tượng Phật bằng gỗ cổ xưa còn treo rất nhiều hoành phi, câu đối sơn son thếp vàng tạo thêm nét trang nghiêm cổ kính cho ngôi chùa. Du khách đến đây thấp một nén hương thơm dưới chân Tam Thế Phật, lắng nghe một tiếng chuông ngân vang giữa muôn trùng cây lá là như

12 DANH THẮNG ĐỒNG NAI

Đá Long đầu trong khuôn viên chùa

đã rũ sạch mọi khởi niệm sân si, vọng tưởng.

Toàn bộ không gian và cảnh sắc của Bửu Phong Tự gần như đã đúc kết hết trong câu đối bằng chữ Hán được chạm khắc trên hai chiếc cột chính trước mặt tiền ngôi chùa:

*Bửu nhạc dịu dàng như khứu linh
Phong sơn đẹp đẽ tựa kỳ viên. □*

DANH THẮNG ĐỒNG NAI 13

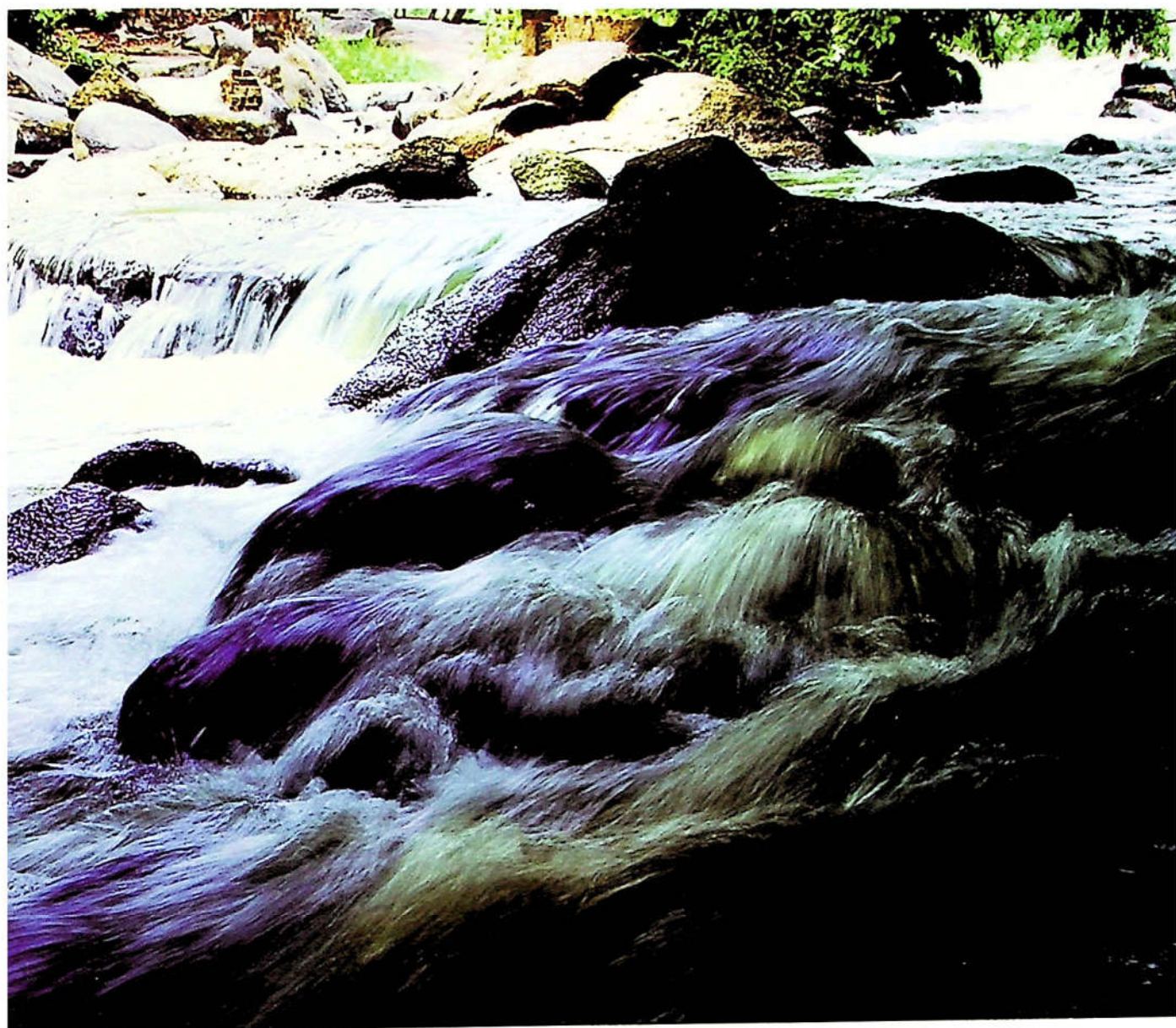
Cảnh đẹp thác Mai

✎ Phan Đình Dũng

Bắt nguồn từ sườn dốc phía nam cao nguyên Đơn Dương, sông La Ngà uốn lượn giữa vùng đồi núi chập chùng, vượt qua bao ghềnh bãi để rồi êm đềm hòa vào dòng chảy của sông Đồng Nai. Từ khởi điểm cho đến nơi hợp dòng ấy, sông La Ngà được nhắc đến với bao truyền thuyết kỳ thú với những cảnh đẹp đôi bờ mà dòng sông đi qua. Thác Mai là một trong những cảnh đẹp nổi tiếng trên sông La Ngà ở địa phận tiểu khu phân trường 4 của Lâm trường Tân Phú, thuộc huyện Định Quán, tỉnh Đồng Nai. Người Mạ - một trong những cư dân bản địa của vùng miền núi Đồng Nai gọi thác Mai là Liêng Dur: ngọn thác lớn, hùng vĩ.

Đường bộ dẫn đến thác Mai thật thuận lợi. Quốc lộ 20 là huyết mạch chính nối liền Đồng Nai và Đà Lạt chạy xuyên suốt qua ba huyện Thống Nhất, Định Quán và Tân Phú của tỉnh Đồng Nai mà khởi điểm là địa danh ngã ba Dầu Giây. Từ ngã ba Dầu Giây theo quốc lộ 20 (hướng đi Đà Lạt) đến km 112, rẽ trái dẫn vào địa phận của Lâm trường Tân Phú. Từ khởi điểm của đường rẽ này, con đường ngoằn ngoèo chạy qua vùng rừng cây, đồi núi khoảng 20km sẽ đến được thác Mai.

Thác Mai trải dài hơn 4 cây số của dòng La Ngà, có 5 đảo cây cối xanh tươi của rừng tự nhiên, mỗi đảo có diện tích 0,5 - 2 héc ta. Đặc biệt, hai bên bờ thác là những loại cây mai rừng nở hoa màu vàng, màu tím của hoa bằng lăng và các loại hoa lan tạo nên một sắc màu lung linh dưới nắng rừng. Có lẽ, từ những cây mai bên bờ mà tên gọi thác Mai ra đời. Trên hai bờ sông có nhiều loại chim chóc, thú rừng như gà, heo, nhím, chồn... sinh sống. Dưới thác, có nhiều loại cá.

DANH THẮNG DỒNG NAI 15

Cầu treo

16 DANH THẮNG ĐỒNG NAI

Dòng thác như con rồng uốn mình đùa giỡn với biển nước. Một quần thể đá được tạo dáng với bao hình thù kỳ thú trải rộng hai bên bờ và kết nối những đường nét ra giữa dòng nước. Mùa nước cạn, những dãy đá lộ lên phơi mình hằn vết sương gió. Nhiều cụm đá liên hoàn, nhấp nhô tạo nên những vạch ngăn dòng chảy làm nước lúc tung, lúc hứng trông thật kỳ ảo mỗi khi ánh mặt trời vượt qua những tầng cây chiếu vào. Khu vực nước ở phía trên của thác với nước không sâu, dòng chảy hiền hòa du khách có thể hòa mình trong dòng nước mát.

2014/ĐLV 901

Hai bên bờ sông có nhiều quần thể đá chông chênh tạo nên cảnh trí hoang sơ, huyền ảo. Trong đó nổi bật lên cụm đá ở bờ tả của thác tính từ thượng nguồn. Nhiều người nhìn vào dáng đá tạo hang mà đặt tên như động Kim Quy hay Tam Sơn Nhất Động. Theo lối mòn vào cửa hang động bên này rồi ra cửa hang bên khác sẽ làm cho khách tham quan như có một chuyến "du âm" đầy thú vị. Trong hang động có 6 đường hướng lên trời và 3 đường hướng xuống phía dưới nên được đặt tên Tam thiên địa, Lục thiên đình. Giữa dòng chảy ở phía trên thác nổi lên tảng đá lớn có hình con voi đang phủ phục được đặt tên Voi Phục. Chuyện lưu truyền rằng, nơi đây xưa là xứ sở của loài voi. Một đàn voi đã băng qua dòng thác này. Xung quanh thác là rừng núi trải dài, ngút ngàn mà địa phận bây giờ là vùng rừng núi của Bình Thuận và Đồng Nai. Đến giữa dòng sông, con voi to nhất đàn bỗng khụy xuống và không bao giờ đứng lên được mặc cho đồng loại cố gắng giúp sức. Voi nằm đó hóa đá, dòng nước mắt hòa trong dòng nước sông tiễn đồng loại tiếp tục cuộc hành trình. Đứng trên mặt đá của đỉnh hòn Voi Phục giữa dòng sông có thể chiêm ngưỡng toàn cảnh của thác. Hai bên bờ cây cối xanh thắm. Vào mùa trái chín, hoa nở, ta có thể tản bộ trên bờ dưới tán các bóng cây cổ thụ có nhiều dây leo đung đưa, nghe

tiếng chim hót, tiếng nước chảy róc rách và nhấm vị ngon của trái cây rừng.

Trong địa phận của Lâm trường Tân Phú, trên đường dẫn vào thác Mai có khu Đá Bàn gắn với câu chuyện kỳ thú của người Mạ. Tại một dòng suối nhỏ trong khu rừng này còn một quần thể đá nhỏ còn in những vết lằn trông giống những dấu tay, dấu chân người cỡ lớn khác thường. Người Mạ kể đây là địa điểm mà các chàng trai Mạ chia thịt cho dân làng sau mỗi kỳ đi săn. Trong một chiều chia thịt, bỗng nhiên trời tối sầm lại, ánh mặt trời bị che khuất bởi các đám mây mù. Trời đất như nhập lại làm cho mọi người hốt hoảng, bỏ chạy tán loạn. Trước cơn nguy khốn, chàng khổng lồ K'Nhút hiện ra, cứu vớt dân làng. Chàng trụ chân trên các hòn đá, tay vươn lên chống đỡ để trời không sà xuống nhập vào đất. Cứ thế chàng khổng lồ đẩy được trời, ánh sáng của ban ngày hiện lên. Ghì chống sức quá mạnh nên bàn chân, bàn tay của chàng in hằn lên các hòn đá mà vết tích còn để lại cho đến ngày nay. Các con thú săn về chưa kịp xẻ thịt cho dân làng cũng hóa đá nằm rải rác. Chuyện tích làm tăng thêm vẻ kỳ thú cho khu vực suối Đá Bàn.

Trong khu du lịch thác Mai có bầu nước nóng thiên nhiên rộng khoảng 7 héc-ta. Nhiệt độ thường ở khoảng 50 - 60°C, có những đặc tính lợi cho sức khỏe con người.

Thác Mai là điểm du lịch sinh thái khá hấp dẫn với thác, sông nước hài hòa trong miệt rừng núi của Đồng Nai với quần thể động, thực vật phong phú, đa dạng. Trong quy hoạch, phát triển du lịch, một số cơ sở hạ tầng được xây dựng có nhiều dịch vụ, phương thức giải trí lành mạnh. □

18 DANH THẮNG ĐỒNG NAI

Bàu nước nóng

DANH THẮNG ĐỒNG NAI 19

Cảnh đẹp Vườn quốc gia Cát Tiên

✎ Lê Trí Dũng, Thanh Hiền

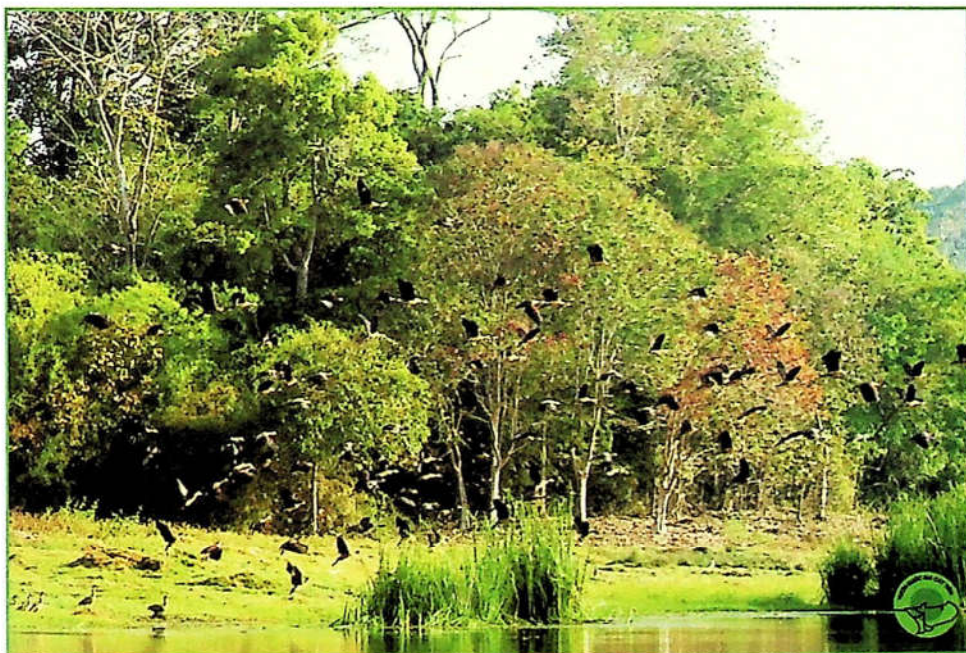
Thức dậy trong buổi sáng ngời ngợp giữa mây trời sương núi của rừng Cát Tiên là tiếng thác chảy róc rách, tiếng chim líu lo hót quyện với âm thanh nỉ non của vượn hú gọi đàn, chắc chắn rằng bạn sẽ có cảm giác như đang sống trong buổi bình minh tinh mơ của lịch sử lúc đất trời đang còn hỗn mang.

Từ ngã ba Dầu Giây rẽ trái theo Quốc lộ 20 (hướng Đồng Nai - Đà Lạt), đến ngã 3 Tà Lài (thị trấn Tân Phú), du khách rẽ trái theo đường Tà Lài đến Km13 (xã Phú Lập) rẽ phải theo đường nhựa đến ngã 3 UBND xã Nam Cát Tiên, rẽ trái đến bến phà Cát Tiên, du khách lên thuyền qua sông Đồng Nai là đến Vườn quốc gia Cát Tiên. Đây là một trong những vườn quốc gia của Việt Nam được UNESCO công nhận là khu dự trữ sinh quyển thế giới. Vườn quốc gia Cát Tiên là khu du lịch sinh thái lý tưởng ở miền Đông Nam bộ. Vùng đất này còn giữ được nguyên vẹn tính tự nhiên với hệ sinh thái đa dạng, nhiều loài sinh vật rất quý hiếm có tên trong Sách Đỏ, cảnh thiên nhiên hùng vĩ và còn lưu lại nhiều dấu tích văn hóa cổ xưa. Cảnh

quan ở đây vừa có đồi, vừa có bãi ven sông, vừa có trảng rộng lớn bằng phẳng, lại có các dòng suối chảy dốc. Vào mùa mưa các dòng suối này trở thành các dòng thác chảy xiết, tung bọt trắng xóa.

Vườn Quốc gia Cát Tiên với diện tích 74.319 ha, vườn nằm trên địa bàn ba tỉnh: Đồng Nai, Bình Phước, Lâm Đồng. Nam Cát tiên có diện tích 38.100 ha, thuộc huyện Tân Phú, tỉnh Đồng Nai. Tây Cát Tiên có diện tích 5.103 ha, thuộc huyện Bù Đăng, tỉnh Bình Phước. Cát Lộc có diện tích 30.630 ha, thuộc huyện Cát Tiên - tỉnh Lâm Đồng. Về địa hình là một vùng đất thấp sau cùng của Tây Nguyên với hai dạng địa hình tiêu biểu là bình nguyên có độ cao từ 120 - 150m so với mặt nước biển, chiếm ½ diện tích. Phía bắc là vùng trũng thấp, bằng phẳng, về mùa nước ngập trên một vùng rộng lớn. Phía tây là vùng đồi núi có độ cao trung bình từ 120 - 300m, nhiệt độ trung bình hằng năm là 25,5°C, lượng mưa trung bình hằng năm là 2.500mm, tập trung chủ yếu vào mùa mưa (86%). Địa hình đã tạo cho Cát Tiên nhiều kiểu đất ngập

Chiều trên
Bàu Sấu
Vườn quốc gia
Cát Tiên

Một góc
cảnh quan
Bàu Chim trong
Vườn quốc gia
Cát Tiên

Nhà dài
của người Mạ
trong Vườn
quốc gia
Cát Tiên

Cận cảnh
một cây
bằng lăng
cổ thụ
trong Vườn
quốc gia
Cát Tiên

nước ngọt phong phú. Bởi vậy, đến Cát Tiên du khách đừng quên ghé thăm các bàu nước ngọt danh tiếng mà tên gọi của chúng được gọi một cách dân dã gắn liền với những quần thể thủy sinh vật ưu thế ở đó như Bàu Sấu, Bàu Cá, Bàu Sen... Và nếu một lần đến Cát Tiên du khách đừng quên ghé thăm Bàu Sấu.

Từ trụ sở Vườn, du khách sẽ đi ô tô hoặc xe đạp khoảng 9km, sau đó đi bộ tiếp 5km đường rừng là tới Bàu Sấu. Trên đường đi, du khách sẽ được chiêm ngưỡng các cây gỗ lớn, những điệu múa mê hồn của các con công cũng như các loài chim khác. Bàu Sấu là bàu nước lớn nhất ở Vườn quốc gia Cát Tiên nằm cách trụ sở vườn 14km về hướng Nam. Bàu có diện tích mặt hồ là 92,63 ha. Bàu Sấu được ví như "trái tim" của Vườn quốc gia Cát Tiên, có độ ngập trung bình vào mùa khô khoảng 0,5 - 0,8 m và vào mùa mưa khoảng 3 - 4m. Khu vực xung quanh Bàu Sấu là nơi thường gặp loài thú móng guốc như: bò tót, heo rừng, nai và các loài chim nước. Hiện nay, tại Bàu Sấu có khoảng 100 cá thể cá sấu xiêm; những con cá sấu xiêm này đã có khả năng sinh sản trong điều kiện tự nhiên. Ngoài ra, Bàu Sấu còn là nơi sinh sống của loài cá lăng và nhiều loài cá nước ngọt khác.

Phần lớn diện tích vùng đất ngập nước ở Bàu Sấu là loại đất phù sa gley, bị úng nước, quá trình khử xảy ra mạnh. Giữa bàu có một số đồi đất và gò nhô cao có tên: "Gò Ma", đồi Hổ, đồi C3. Phía tây nam của bàu có đồi Dầu. Phía đông của bàu là khu vực bãi bồi ven sông của lưu vực sông Đồng Nai, khu vực Đắc Lua và huyện Cát Tiên (tỉnh Lâm Đồng). Ven bàu có một số cây gỗ lớn. Trên mặt nước của bàu thường xuất hiện các "trấp" (trấp là tập hợp những thực vật nổi tiêu biểu của vùng Bàu Sấu, bao gồm "trấp trôi nổi" và "trấp cố định"; trấp là thức ăn của động vật ăn thực vật). Các động thái của trấp giữ vai trò quan trọng trong hệ sinh thái Bàu Sấu. Chúng tạo cho bàu có cảnh quan đẹp, là nơi trú ẩn, kiếm ăn của nhiều loài chim nước và các loài thú, loài côn trùng.

Đến Bàu Sấu, du khách tản bộ trên bờ Đầm để thưởng ngoạn phong cảnh thơ mộng tự nhiên, suy tư trong tĩnh lặng của đại ngàn để quên đi những lo toan, ồn ào của phố phường hay ngấu hứng ngao du, lênh đênh giữa bàu nước xanh ngần ngật với hàng đàn cá sấu hoang dã bằng thuyền độc mộc. Đêm đến, Bàu Sấu yên tĩnh, du khách sẽ cảm nhận âm thanh của rừng đêm ru giấc ngủ. Sáng